

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A csendőrség városi szolgálata.*

Irta: Virág László csendőrszázados.

II.

A csendőrség szolgálatát városokban is a részére fennálló szabályok és utasítások szerint az illető városokra nézve külön jóváagyott «Különleges határozványok»-ban körülírt némi eltéréssel teljesíti. (Mezőtúr városra nézve jóváagyott ily «Különleges határozványok» teljes szövegben lapunk mellékletén közöltemek.)

A város külterülete a szokásos módon van őrzésközpontokra osztva, s ezek portyázása épúgy történik, mint a külörsökön.

A város belterülete is őrzésközpontokra van felosztva, melyek a város utcáit, tereit, egyes fontosabb helyeket, mint például gyárakat, foglalják magukban, s melyek a lehetőség szerint egy-két, esetleg a szükséghez mérten több főből álló járőrök által portyáztatnak állandóan, éjjel úgy, mint nappal.

Ezenkívül a városok különböző viszonyai és a helyi szükséghez mérten egy, vagy több helyen álló őrkök, (postok) tartanak fenn, melyeknek rendeltetése a város legforgalmasabb pontjain a közlekedés biztonságára és a rend fenntartására állandóan felügyelni és minden zavart, vagy bajt haladéktalanul megszüntetni.

Városokban, különösen ott, ahol a lakosság ehhez már hozzá van szoktatva, igen sokszor áll be a szolgálaton kívül a városban megforduló csendőrszolgálatnak is azon kötelessége, hogy az ily járátában hozzáforduló lakosságnak felvilágosítást adjon, a nála tett feljelentéseket átvegye és a további lépéseket a sikeres eljárás érdekében haladéktalanul megtegye.

Szolnok és Mezőtúr városokban a belterület négy, illetve három járójáratra van beosztva, s ezenkívül egy őrzésközpont középső Solzónokon a vasuti őrs területe is. A vasuti őrs feladata a nagy kiterjedésű személy- és teherpályaudvarok rendszeres portyázása, s a személypályaudvaron éjjel úgy, mint nappal állandó vasuti ügyelet tartása és a belső vegyes őrsrel való állandó érintkezés kapcsán a közbiztonsági szolgálat ellátása.

Mezőtúron a vasuti ügyelet minden érkező és induló személy és postásállító vonatnál a vasuti állomást magában foglaló őrzésközpontban szolgálatot teljesítő csendőr látja el. Mindkét városban az őrzésközpontok 24 óráskor (a solzónoki

vasuti őrs egy őrzésközpont négy óráskor), mely idő alatt a 24 órai időközönként pihenőknek (nagy és középpihenők) mindig a laktanyában tartatnak) betartása mellett az őrzésközpontok annyiszor járandók le, a mennyiszor csak az adott időn belül ez komoly megfigyelés mellett lehetséges.

Szolnokokon a követelményeknél fogva két állandó ór (post) tartatik fenn az állandó vasuti ügyeletet végző járőrön kívül, Mezőtúron csak egy.

Ezen állandó őrkök csak felváltásuk után térnek a laktanyába étkezni, pihenni, s szolgálatuk tartama az időjáráshoz képest 1—6 óránkénti felváltással 24 óra, míg a többi járőrök az őrsparancsnok meghagyására képest aként vonulnak be a reggeli, déli és esti étkezéshez, hogy a városban járőrök mindig maradjanak.

Az állandó ór nem marad, mint a katonai ór, helyhez kötve, hanem a neki kiosztott utcarészen, vagy téren mozog ide s tova, de felállítás helyére rövidesen visszatér, hogy ott majdnem minden percében feltalálható legyen.

Jellegzetes az ily állandó őrnél, hogy mindenki hozzá szokott fordulni, a kinek momentán segélyre van szüksége, s hogy a mozgó járőrökkel folytonos érintkezésben lévén, minden a városban történt eseményről tudomást szerez, akár a lakoságnak, akár járőrúrnak van segélyre szüksége, ő a szócső, melynek útján a segély előállíthatik.

A belterület őrzésközpontjának minden oly lényegesebb pont, mely közbiztonsági szempontból különös megfigyelésre szorul, mint ilyen külön meg van jelölve, s ezen pontokon a körülmények és fontosságukhoz mérten 5—15 percig való megfigyelő állás van elrendelve a mozgó járőröknek, s csak azután folytatható a portyázás. Ilyen pontok, utcakeresztesek, forgalmasabb helyen, nagyobb gyár, vagy ipartelepek, szállodák, gyanús koresmák stb. környékei.

Rendszerint mindennap minden őrzésközpontban vezényeltetik járőr a belterületen. Nappal csak forgó pisztolyal, éjjel és nyomozó szolgálatban karabélyal teljesítetik a szolgálat őrzésközpont lap nélkül. A külterületen mindig karabélyal és őrzésközpont lappal. Kivétel képez a lovas legénység, mely külterületen is, épúgy mint a külörsökön, ha preventív szolgálatot végez, csak forgópisztolyal van felfegyverkezve.

E szerint a megelőző szolgálat városokban, kevés kivétellel, azonos a külörsökével.

* A bevezető közlemény lapunk f. évi 12. számában jelent meg.

A szolgálat a mindenkori létszám és a közbiztonsági viszonyokhoz képest osztatik be és kerül a legénységbe.

Rendes viszonyú városban egy havi szolgálati órák száma 240, míg például az igen mozgalmass Szolnok városban a múlt évben átlag 304,5 óra szolgálat esett egy csendőrré havonként, de mert azóta a létszám nyolcz fővel emelvetett, ezen kivételes megterheletés jövőben alig fordulhat elő.

A hol lovas legénység is van, hacsak különös események ezt szükségessé nem teszik, a gyalog legénység külterületet nem portyázik, a lovas legénység pedig a külterület portyázása mellett részt vesz a gyalog legénység belterületi portyázásában is oly mértékben, hogy szolgálati órái a gyalog legénységével kiegyenlítődjének. Természetesen erre befolyással van az is, hogy mekkora és milyen a külterület, mennyi a lovasok létszáma, s milyenek a külterületen a közbiztonsági viszonyok, mert a lovas legénységnek feladata első sorban a külterületen megelőző szolgálattal és nyomozással foganatosításával rendet tartani, másodsorban pedig nagyobb zavargások, néposzidőletek esetén a gyalog legénység támogatása, s csak harmadsorban a belső megelőző és nyomozó szolgálatban való részvétel.

A nyomozások kereszttüvelte, bár minden egyes járőr, de a városban szolgálaton kívül megforduló csendőr, vagy altisztnak is kötelessége akár panasz, vagy feljelentés, akár megfigyelés útján törvénytelenésekről tudomást szerezni, rendszerint altisztek, vagy a nyomozásokban már tapasztalt és kipróbált csendőrökre bízatik; azonban a megelőző szolgálatot végző bármely csendőr is jogosult, sőt köteles mindazon sürgős nyomozó eseményeket foganatosítani, melyek adott esetekben a vizsgálat, vagy nyomozás sikere érdekében elodázhatatlanok, de ezeknek foganatosítása után köteles az esetet őrsparancsnokának, vagy helyettesének a legelső alkalommal jelenteni, hogy az a további nyomozással öt, vagy mást bízasson meg.

A nyomozás irányítása mindig az őrsparancsnok dolga, ki kell hogy ismerje alárendeltjei képességeit, s e szerint kell hogy adott esetekben intézkedjék, azaz, hogy mérlegelje miszerint az eset fontosságához képest csendőrt, vagy altisztet bizzon-e meg a nyomozással és hányat, avagy maga vezesse-e be azt?

A külörsökön is, de különösen a városi örsökön áll az, hogy a nyomozások helyes irányítása és a legénység képességei szerint való alkalmazása hozhat csak megnyugtató eredményeket.

Miután belterületen a portyázás őrzárati lap nélkül történik, a szolgálat kezelése és ellenőrzése igen sok gondot ad az őrsparancsnoknak, mert a mint tudvalevő a belterületen végzett szolgálatok nyilvántartására rendszerszerűen lévő "Vezénylő lajstrom" nem tartalmaz oly tüzetes adatokat, mint a külterületen végzett szolgálatokra vonatkozólag a "Szolgálati könyv".

A szolgálat ellenőrzése egyrészt ezért okoz több gondot és nehézséget az őrsparancsnoknak, másrészt meg

azért, mert egy városban az egymás hátán lévő utcák, terek közepette, s az azokban létező sok mindenféle nyilvános és kéteshírű helyek, mint korcsma, vendéglő, kávéház, bordélyház, mutatványos játékhely, színház stb. stb., de igen sokszor a magánházak is alkalmat nyújtanak a szolgálatban álló csendőrnek, hogy oda különböző ürügyek alatt betérjen, az időt elfecsérelje stb., s ha a csendőrben csak egy kevés hajlam van erre, a sok kínálkozó alkalmat ki is használja.

Ezért a naponta többszöri ellenőrzés mellett lehet csak nyugodt az őrsparancsnok a felől, hogy a szolgálat a helyes mederben folyik.

A megelőző szolgálatot leghelyesebb már eleve egy egész napra beosztani, és ezen beosztást, egy megfelelő kéreppapirtáblára fölírva a tanteremben kitenni, vagy kifüggeszteni, melyből maga a legénység, de az intéző altisztek is mindenkor tudni fogják, hogy ki, mikor és hova tartozik szolgálatba indulni és mennyi időtartamra. Ezt a legénység hamar megszokja és ösztönyszerűleg követi.

Természetesen ez csak a sablonos szolgálatokra vonatkozhat, s ezektől eltérőleg a sürgősen előállott szolgálati teendők végzése iránt az őrsparancsnok külön kell hogy intézkedjék.

A városi örsön lényeges szerepe van az őrsparancsnok minden irányú támogatásában a laktanyaügyeletes csendőrnek, mert részint a jelzett előzetes beosztás, részint a személyes tapasztalata alapján számon kell hogy tartsa, kiknek van igényük a pihenőtartásra, kik állanak külszolgálatban, kik mikor vonulnak be, mikor kötelesek szolgálatba indulni, kik szolgálatmentesek, s mikor kötelesek visszatermi a laktanyába; a magánfelteket ő igazítja az őrsparancsnokhoz, a hol lovaslegénység is van, ott ő köteles gondoskodni, hogy a lótap rendszeren kiadassék, s ha a lovaslegénység mind szolgálatban áll, de ló van otthon, hogy a lótap rendeltetésére fordíttassék stb.

Miután a legénység szolgálattal mindig kell hogy foglalkozzék, ügyszólván mindig mozgásban van, jön-megy, mint méhkasban a méhráj, s így ügyszólván ki van zárva, hogy a legénységnek egyszerre egy parancsot adni lehetne.

Ezért gyakorlatban van, hogy az iskolaszobában kifüggesztett táblára minden fontosabb parancs, értesítés krétával feliratik az őrsparancsnok, vagy helyettese által, s mindaddig le nem töröltiltik, míg valamennyi csendőr és altiszt az adott viszonyok között azt el nem olvashatta.

A szolgálat természete hozza magával, hogy az őrsparancsnok nem kötheti magát sem az irodához, sem az oktatáshoz, hanem neki éles szemmel inkább az ellenőrzés szerepére kell súlyt helyezni, hogy mindenről, a mi kint-bent történik, egyaránt tudomással bírjon.

Szükséges, hogy a létszámviszonyokhoz képest minden ilyen örsön 4—5 altiszt álljon az őrsparancsnok rendelkezésére, kik között a szolgálatkezelés, irodavezetés,

Kimutatás

a Szolnokon és Mezőtúron előfordult bűncselekményekről.

Nevezetesen	Szolnokon								Mezőtúron			
	1905 évben				1906 évben				1906 évben			
	előfordult	kiderített	elfogott (elővezetett)	feljelentett	előfordult	kiderített	elfogott (elővezetett)	feljelentett	előfordult	kiderített	elfogott (elővezetett)	feljelentett
Felségsértés	
A király, a királyi ház tagjainak bántalmazása, megsértése	
Hűtlenség	
Lázadás	
Hatóságok s hatósági közegek elleni erőszak	4	4	5	1	5	5	5	6	1	1	1	
Alkotmány, törvény, hatóság s hatósági közegek elleni igazgatás	
Magánosok elleni erőszak	3	3	.	2	6	6	1	16	.	.	.	
Polgárok választási joga elleni büntettek és vétségek	
Vallás és annak szabad gyakorl. ell. büntett és vétség	1	1	.	1	
Személyes szabadság stb. közhivatalnok által megsértése	
Pénzhamisítás	4	4	.	5	11	10	.	11	.	.	.	
Hamis tanuzás és hamis eskü	1	1	.	2	
Hamis vád	
Szemérem elleni büntettek és vétségek	3	3	.	3	4	4	.	4	2	2	1	
Kettős házasság	
Családi állásra vonatkozó büntettek és vétségek	
Rágalmazás és besúletésértés	22	22	.	29	46	46	.	60	2	2	2	
Ember élete elleni büntettek és vétségek	7	6	4	6	12	12	3	8	11	11	4	
Párviadal	
Testi sértés	81	81	3	124	117	117	10	197	15	15	32	
Közegészség elleni büntettek és vétségek	2	2	.	
Személyes szabadság megsértése magánszemélyek által	2	2	.	3	.	.	.	
Levél és távsürgöny titok megsértése	
Titok tiltott felfedezése	
Magánlak megsértése magánszemély által	8	8	.	13	21	21	3	45	4	4	6	
Lopás	317	438 ¹	75	261	357	317	30	331	114	104	9	
Rablás és zsarolás	3	3	1	4	5	4	.	5	2	2	6	
Sikkasztás, zártörés és hűtlen kezelés	10	10	1	10	22	22	1	24	.	.	.	
Jogtalan elcsajátítás	4	4	.	4	7	7	.	7	2	2	2	
Orgazdaság és bűnpártolás	57	112 ²	3	50	35	35	3	37	14	14	10	
Csalás	10	10	3	7	14	14	3	14	38	38	2	
Okirathamisítás	1	1	.	1	5	4	2	3	.	.	.	
Orvosi és községi hamis bizonyítvány kiállítása és használata	
Bélyeghamisítás	
Csalárd és vétkez. bntás	
Más vagyonának megrongálása	35	35	1	53	39	38	3	78	2	2	4	
Gynjtogetás, tűzokozás (tüzeset)	40	32	1	28	34	26	.	17	21	15	16	
Vizáradás okozása	
Vaspályák, hajók, távirdek megrongálása	
Poglyok megszoktetése	
Pegyveres erő elleni büntettek és vétségek	
Hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek	
Egyéb törvényekbe ötközö büntettek és vétségek	13	13	2	14	4	4	4	2	1	1	1	
Kir. járásbiróság hatáskörébe utalt kihágások	5	5	1	13	44	41	1	70	15	15	2	
Közigazgatási hatóság hatáskörébe utalt kihágások	624	623	195	965	787	786	248	1192	246	246	33	

¹ 158 régi lopási eset derítettett ki.

² 55 régi orgazdasági eset derítettett ki.

oktatás, szolgálat ellenőrzés és a belső-külső rendtartás gondját megoszthatja.

Az utóbbi időben honvédelmi miniszter úr Ö Nagyméltósága rendelkezéséből főleg az irodavezetés és oktatás ellátására egy törődöttebb járásörmester, vagy örmester lett minden városi őrsre beosztva a gyakorlati szolgálat végzése alól vagy egyidejű felmentés mellett.

Rajta kívül kell egy altiszt, a ki a őrsparancsnok mindenféle teendőiben megfelelően helyettesíteni tudja, egy, esetleg kettő másik, a ki a nyomozásokban teljes an otthonos, azokban irányító szerepet visz, s a hol a csendőrök eredményt elérni nem tudnak, ott a pótnyomozást keresztülvizsi és lehetőleg sikeres nyomozással jó példát mutat.

Lovaslegénység jelenléte esetén pedig még egy lovasaltiszt, a ki a külterületen a lovaslegénység szolgálatát kezeli, ellenőrzi, és általában a külterületen legénységvel rendet tarthat.

Kellő, mondjuk fölösszámú altisztek nélkül ilyen őrsökön boldogulni igen nehéz.

Magától értetődik, hogy az első helyettes, s a nyomozó altiszt, valamint a lovas helyettes helyén csakis oly altiszt képes a teendőket pontosan ellátni, a ki mint külsős parancsnok már jól megfelel, vagy a városi szolgálatban az ahhoz szükséges ismereteket időnként megszerzte.

Ezért téves azon felfogás, hogy, ha egy volt őrsparancsnok, ha ilyen helyen alkalmaztatik, mellőztetik, mert ezen alkalmazás és a vejejáró kötelesség egy fontos, hogy semmi körülmények között nem kicsinyelhető, és gyakorlati tapasztalatok nélkül egyáltalán be sem tölthető.

A ki az ily alkalmazást mellőzések veszi, vagy magyarázza, az nincs tisztában az ily altiszt feladatköre és felelősségével; s hogy ezen ferde felfogás szolgálatainknak ártalmára ne lehessen, tudni kell, hogy az ily alkalmazás kintünetésszámba megy, s az ily helyen buzamosabb időnként alkalmazott altiszteké a jövő, mert az önképesség és gyakorlati tapasztalatok szerzésére, csiszolódásukra kínálkozó sok alkalom mellett lehetetlen, hogy vezetőkéességük, ügyességük és szakképzettségükkel a külsőbeli altisztek fölött kiemelkedni ne tudnának, s annak idején mint járásparancsnokok ki ne váljanak.

Ámde vegyük szemügyre a mellékelt statisztikai adatokat:

E szerint *Szolnok város* területén 1905 évben büntetett és vétség előfordult 624. Kiderítették régi esetekkel együtt 791. (126-70%), elfogott 99, feljelentetett 718 egyén; — 1906. évben előfordult büntetett és vétség 746, kiderítették 694 (93-03%); elfogott 68 és feljelentetett 868 egyén. Kihágási eset tárgyalatott 1905-ben 629, kiderítették 628, ezekért elővezettetett, vagy elfogott 196, feljelentetett 978 egyén; — 1906. évben kihágási eset volt 831, kiderítették 827 (99-51%); ezekért elővezettetett, vagy elfogott 249, feljelentetett 1264 egyén.

Mezőtúr városban (itt csak 1905 szeptember 1-éve vétetett át a szolgálat) 1906. évben büntetett és vétség előfordult 231, kiderítették 215, (93-12%) ezekért elfogott 21, feljelentetett 153 egyén. Kihágás volt 246, kiderítették 246, ezekért elővezettetett, vagy elfogott 3, feljelentetett 462 egyén.

A szolnoki vegyes őrsnek mult évben 1331 iktató és 63 feljelentési könyvében 657 tévelszáma, a mezőtúri őrsnek ugyanakkor 702 iktató és feljelentési könyvében 245 tévelszáma volt. Megjegyzendő, hogy a kihágási esetekről szóló feljelentések, sem Szolnokon, sem Mezőtúron nem iktattatnak külön, hanem csakis a feljelentési könyv és tárgymutatója alapján tartatnak nyilván.

Ezen feljelentési könyv, mely az őrsön őriztetik, kettőtözve számozott lapokat tartalmaz, s benne indigópapír segélyével minden egyes kihágásról szóló feljelentés egyszerre két példányban állítatik elő, melynek egyike a rendőrhatalóságnak küldetik meg, másika pedig az őrsön marad, s így egészen felesleges a feljelentések külön iktatása, mert a cél, hogy nyilvántartásunk és működésünk áttekinthető legyen, úgy is el van érve. A külön iktatás csak felesleges munkával járna.

A mezőtúri őrs 25, a szolnoki vegyes őrs 19+6 (vasuti) = 25 fő legénységgel fejtette ki a fennebb bemutatott igen sikeres tevékenységet.

Miután ezen adatok maguktól beszélnek, s alkalmazások arra, hogy bárki bepillantást vessen egy ilyen őrs beléletébe és nyüzsgő munkálkodásába, de ezek alapján már összehasonlítást is tud tenni akármely érdeklődő két különböző viszonyú városi őrs működése, vagy a más városokban alkalmazott legénység saját őrsé s a felhozott őrsök viszonyai között, át kell, hogy térjünk azon tényezőkre, melyek a városi szolgálatra, illetve a legénység beléletére lényeges befolyással vannak. (Vége köv.)

A közrendészet és a nyomozási eljárás.

Irta: *Némethy Ferenc* csendőrszázados.

II.

A csendőrségnek egyes polgárok személye s batorléta iránti gondoskodása magában foglalja a veszélyek el-távolítását, melyek a polgár életét, testi épségét, szabadságát és becsületét fenyegetik, származzanak azon veszélyek akár valakinek gonosz szándékából, akár vigyázatlanságából, mulasztásából, akár a természeti elemektől és véletlen káros eseményektől.

Ezen gondoskodás kiterjed a különféle inségek, elemi csapások és egyes személyeket érő balesetek alkalmávali közbenjárásra, és ott, a hol ez lehetséges, segítségére.

Ebben nyilvánul a csendőrség emberbaráti tevékenysége.

A csendőrségnek kiváló érdemű szolgál, a szolgálati tevékenység által az elkövetni szándékolt bűncselekmények végrehajtását megakadályozni bírja, mert hisz a társadalomnak kevés haszna van abból, ha a társadalom hozzátartozóin ejtett sérelem vagy kár utólagosan büntető eljárásilag torolatik meg.

A fővárosi múzeum épülete a Városligetben, a Stefánia-úton.

A csendőrségre háramló ezen kötelességből kifolyólag a közbiztonság végrehajtó tagjainak gondoskodni kell arról, hogy azon okok, melyekből büntetendő cselekmények származhatnak, már csirájukban elfojtassanak, elháríttassanak.

A büntetendő cselekmények mineműsége e tekintetben más és más eljárást követel.

Vegyük csak egyszerűen az életben leggyakrabban előforduló gyilkosság, emberölések és testi sértések csoportját.

Jelentékeny részét ezen cselekményeknek a *részegség* okozza, miért is a csendőrség arra ügyeljen, hogy a fenti ok a lehetőségig elenyésztessek, vagy korlátozotassék. Egyik módja a csendőrség ez irányú tevékenységének a koreszmák és vendéglők ellenőrzése oly időben, midőn leginkább szoktak a korcsmalátogatás veszélyes jelenségei mutatkozni, tehát este a záróráig, melynek betartásáról a csendőrségnek amúgy is meg kell győződnie.

Minden alkalommal, hol nagyobb embertömeg gyűl össze, a csendőrségnek ügyelni kell arra, hogy verekedés vagy vérengzés ne történjék.

Ha mégis előfordulnának ilyenmő zavarok, akkor a csendőrségnek kötelességében áll közbe lépni, a főczinókat és bűjtököket eltávolítani, ellenszégülés esetén elfogni, a többieket pedig leinteni, reábeszélés által lecsillapítani.

Alattomos és veszélyes fegyverek hordása, robbanó anyagok készítése és birtoklása tilva lévén, az e tekintetben kiadott hatósági rendelkezések ellenőrzése egyik módja annak, hogy az élet és testi épséget fenyegető veszélyek elháríttassanak vagy következményeiben enyhíttessanak.

A legbiztosabb módja a megelőzésnek a csendőrség gyakori megjelenése vagyis a helyes portyázási rendszer, mely ha meglepőleg, váratlanul történik, mindig elrettentőleg hat.

Hogy a közutakon utonállók, zsványok által a közbiztonság ne veszélyeztessek, a szakadatlan portyázás a legcélravezetőbb eszköz, mert csakis ez által lehet a felügyeleti területet a gyanus emberektől megtisztítani.

Nálunk erre, sajnos, még nagy szükség van, példa erre a most letárgyalt szenzációs rétegsi gyilkossági bűnper, mely azt demonstrálja, hogy a rablóvilág Magyarországon még mindig kísért és nem szűnt meg teljesen, a mint nem is szűnik meg soha, míg csak a műveltség, az elégtűtség a legalacsonyabb társadalmi rétegekben talajt nem talál.

Zsványbandák keletkezésének elhárítására célszerű intézkedésekre van szükség.

Ide tartozik, hogy azon források eltávolíttassanak, melyek henyéségre és csavargásra alkalmat szolgáltatnak, tehát a munkátlanság, a munkától való irtózat, a mi a cigányainknál és hozzájuk hasonló elemeknél tapasztalható.

A cigány, a csavargó, a koldus kérésből él, még jó,

ha azt a tisztességes polgárok önként nyújtják és adakoznak olyanoknak is, kik bizony azt meg nem érdemlik, mert ha ezt nem teszik, a különben nagy számú ingyenélők maguk veszik ki sarczukat és szükségletüket meghaladó károkat okoznak.

Legszembeötlőbb ez ott és oly időben, a hol és a földön terített asztal kínálkozik a társadalom számkivetett páriáinak, tehát böttermő vidékek, terméskor.

A társadalmi törvényeket és szokásokat megvető, a társadalmon kívül élő, nem elégszik meg azzal, hogy szükségleteit kielégítse, hanem rombolási vágyát kielégítendő, ok nélkül nagyobb kárt idéz elő.

Így például a gyümölestolvaj nemcsak a fa termését dezsalmája meg, hanem ágakat tör le; a takarmánytolvaj az érő gabonát kaszálja le és nem éri be az utmentén burjánzó füvel és így tovább.

Az utonállás megakadályozására irányul, hogy a csendőrség minden gyanus embert megállít, főleg éj idején, mely tudvalevőleg nagyon kedvez az ily természetű bűncselekmények elkövetésének, és ha a gyanus vizsgálásra szelítja fel.

Főleg a határszéleken kell ezt alkalmazni, mert ott leginkább nyílik alkalma a külfölddel szomszédos államokban meg nem túrt egyének beözönlésének.

Mérhetetlen a haszna ezen ellenőrzésnek, ha meggondoljuk, hogy nemcsak a veszélyes elemek bejövetele nék lesz gát vetve, hanem a bűnben megfogamzott ivadékok túzémei is lehetlenné tétetnek, mert alig lehet tagadni, hogy a bűnt az utódok öröklík, és sokszor a másod, harmad, sőt tizedizigleni leszármazottakban jelentkezik a természet örökké titkos törvényeinek megfoghatatlan és kimagyarázhatatlan módjának megfelenés.

Különös figyelemben kell a csendőrségnek részesíteni a zsvárusokat, a házalókat, kik a legkülönbözöbb ürügyek öre alatt tolatkodnak be a házakba, a viszonyok kikémlelése zsvájából.

Minden előre megfontolt bűncselekmény tervszerűen hajtatik végre. A mint az építömester tervrajz után építi fel a házat, a hadvezér terv szerint intézi a hadjáratot, a tőzseügynök a börzemanővert, azonkép a gonosztevő is minden nagyobb vállalatait az észszerű kivitelre alapítja, melynek kiinduló pontja a helyi viszonyok kikémlelése.

Miután pedig az utazó, tartózkodási helyét minduntalan változtató gonosztevő, leginkább vendégfogadóknban tanyázik, ezen helyekre éber figyelmet kell fordítani, nemkülönböen oly helyekre is, melyeket a társadalom ellensége előszeretettel látogat, például erdőrészeket, malmokat, mészégőket, pásztorok, halászok tanyáit, kik többnyire egy követ fűjnek és segélyére vannak a törvényen kívül állóknak.

Ne mulassza el a csendőrség soha czirkálási alkalmával ezen helyeket meglátogatni, okszerűen tudakolódzni, magát megkedveltetni és meg fogja látni, hogy működése nem lesz meddő. Nagyon sok dolgot fog meg-

udni, a mi neki, ha nem is azonnal, de később hasznára lesz.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni az ismeretség szerzését. Sohasem szabad elmulasztani az alkalmat, hogy a csendőr az emberekkel megismerkedjék.

Ismeretlentől ne várjon felvilágosítást.

Ez a nyitja az eredményes szolgálat teljesítésének.

Természetesen nem szabad megfélemlíteni a gonosztevők czinkosairól: az orgazdákról sem, kik nélkül a gonosztevők csak fele munkát végezhetnének.

Az 1898-ban lebontott legrégebb pesti ház udvara.

A fővárosi muzeum olajfestmények-terméből.

Alkalma erre elég van, szolgálatban és azon kívül.

Minél több embert ismer, annál jobb. Becsületest és gonosztevőt egyaránt, egyszóval mindenkit.

Minél több bizalmasa van, annál többet tud meg, a mire szüksége van.

Az orgazda lelke a rabló- és tolvajvilágnak.

Ő ösztökéli, serkenti a gonosztevőket. Ellátja őket tanácssal, pénzbeli segítséggel és védelmet nyújt nekik üldözéseknél, mert hisz tudja, hogy a gonosztevő nem fog árulója lenni, kiméli őt, ha hurokra is kerül

és így ő élvezi a gyümölcseit annak, mit a gonosztevő keservesen, sokszor élete, testi épsége és személyes szabadsága kockázatásával, tehát mindenesetre drága áron szerez meg és ép oly könnyelmű módon harácsol el.

A csendőrség iparkodik a gonosztevők és cigányok csúfneveiről, azoknak ismertető jeleiről, személyleírásáról stb. tudomást szerezni és arról, hogy hol szoktak leginkább megfordulni, kiknél tartózkodni.

Ha a gonosztevőkről, gyanusakról fénykép van, azt be kell szerezni és az őrsön gyűjteni, egy kis albumot létesíteni, mert nem lehet tudni, mikor lesz arra szükség.

A magam részéről, mint praktikus kipróbált eszközt csak ajánlhatom, hogy minden csendőr vezessen magának egy kis előjegyzést, melybe minden egyes ellenőrzés alkalmával beírja, mit tapasztalt a gonosztevőnek, a gyanusnak házában.

Megkészíti a pontos személyleírását, bejegyzi a magán viszonyait, a vagyoni állapotát, összeköttetéseit, rokonságát, miből gyarapodott stb. és ezen előjegyzés igen sokszor hasznára fog neki lenni, mert nem mindent lehet soká fejben tartani és akárhányszor csak ezek alapján [lehet megbízható felvilágosítást adni a hatóságoknak.

Minden, a mi a gyakorlati közbiztonság terén mozog, legyen praktikus és ne bürokratikus.

Ezért a világért sem volna szabad a gyakorlati közbiztonsági szolgálatot külső formákba önteni és sematikus intézni.

Ha valahol, úgy itt van a tere az egyeni gondolkodásnak és rátermettségnek.

Semmi írodai czafrang és ellenőrzés. Fő az eredmény, mely nélkül létünk és posztionk elvesztené a létjogosultságát.

A csendőrségnek, sajnos, nincs többé már joga körözött leveleket kibocsátani.

Ez a hatóságok dolga.

Azt mondtam sajnos, mert nincs meg a közvetlenség és oka ennek, hogy a csendőrség nem hatóság, csak végrehajtóközeg.

Helyes, de ennek nem volna szabad kizárni, hogy csupán az elmélet, a szürke elmélet kedvéért, a gyakorlati szempontok háttérbe szoruljanak.

De ezen nem lehet segíteni, ezért legalább arra kell törekedni, hogy ezen intézkedés hátrányai csökkenessenek.

Ez pedig úgy érhető el, ha a csendőr a feljegyzései alapján, adott esetekben a hatóságot megbízhatóan informálja és rendelkezésére bocsátja azon adatokat, melyeknek segítségével a keresett személy vagy tárgy felfedezése elősegíthetik.

Mínél pontosabb ez, annál több kilátás van az eredményre.

Nem eléggé lehet hibáztatni, mily könnyelmű és mily felületlen módon történnek a körözések.

A jó Istenen kívül senki sem akadhat nyomára az üldözöttnek, lopott, rablott vagy elveszett tárgynak, ha csak a hatóság által közzétett leírásra van utalva.

A kutya kutatása embernyomok után.

Az a kérdés merült fel, hogy miként lehet a kutyát bűnösök nyomozására, eltűntek felkutatására stb. eredménnyel alkalmazni?

Erre a kérdésre csak a következőkkel lehet válaszolni: ha a kutya emberi nyomok felkutatására ki van képezve.

Hogy a kutya erre hogyan képeztessek ki, az alábbiakban ismertetjük:

Mihelyt a fiatal kutya megtanult apportálni, akadályokat eltávolítani, a vízből tárgyakat előhozni és vezetőjét megszokta, megkezdjük vele a tulajdonképeni gyakorlatot emberi nyomok felkutatására. Ennek előgyakorlataként felhasználhatjuk a jelentések vitelét, feltéve, hogy ez helyes módszer szerint lett beoktatva, illetve a küldőezutak gyakorlásánál arra ügyelünk, hogy a kutya jól lent tartsa a fejét és megszokta szaglási érzékének folytonos használatát. Ajánlatos a kutyát erre a gyakorlatra már 5-6 hónapos korában rászoktatni. Ennél figyelembe veendő, hogy minél könnyebbek kezdetben ezek a gyakorlatok, annál biztosabb az eredmény, ennél fogva vigyáznunk kell, hogy ezen gyakorlatoknál a kutya ki ne fáradjon.

Az első gyakorlatoknál ajánlatos, hogy a kutya előtt jól ismert személy, leginkább maga az idomító, a kutyát a gyakorlat megkezdése előtt megezírógassa és néhány falat hussal kedveskedjék neki, azután pedig úgy, hogy a kutya lássa, eltávozik, még pedig szellel szemben és gyepek talajon. Ezalatt a segítő mindaddig szíjon tartja, míg az idomító (kezdetben 50-100 lépesnyire) úgy elbujt, hogy a kutya ne láthassa. A kutya most már eleresztve, kénytelen lesz az idomító, mivel maga előtt nem látta, szaglálás útján keresni. Ha a kutya kezdetben nem találja meg az idomítót, a gyakorlatot újból kell megkezdni, melynél most már a segéd «keresd!» felhívással a kutyát a szíjnál fogva nyomon vezet, míg az idomítóra bukkannak.

Különösen kezdetben nem szabad a feltalált idomítónak fukarkodni az elismeréssel. Ily módon a gyakorlatot nehányszor megismételjük, míg a kutya megszokja, hogy a keresésnél orrát lefelé tartja. Ha már egyszer addig haladt, hogy a fejét lefelé tartva, szaglászni kezd, akkor előmenetele minden gyakorlatnál fokozódik és csakhamar magától is megtalálja az idomítót. A gyakorlatok most már fokozatosan mind nagyobb távolságra, egész három kilométerig kiterjeszthetők.

Ha ez a gyakorlat már jól be van tanítva, akkor a segéd buvik el és őt keresi meg a kutya. Ennél a gyakorlatnál is előbb kisebb távolsággal kell kezdeni és csak fokozatosan nagyobb és nagyobb távolságokra átteni. Ha a gyakorlatok jól mennek, a segéd a kutyát

Részlet az olajfestmények terméből.

A fővárosi muzeumból.

«vissza!» parancsszóval újból az idomítóhoz küldi, ki kezdetben ott az utvonál vége felé dicsérő szavakkal a kutya elé siet és megérkezésekor, úgy mint a segéd az elküldés alkalmával egy kis hussal jutalmazza.

Ha a kutya ezt a gyakorlatot kisebb területen már pontosan végzi, akkor itt is áttérünk fokozatosan nagyobb területre. Ügyelnünk kell, hogy a gyakorlatok sikertelensége elkerültesse, miért ajánlatos, hogy egy gyakorlati óra alatt mindenkor csak egy ilyen küldőnevezet (ide-oda menetelt) gyakoroltassunk a kutyával.

Most már minden ilyen küldőncz utra a kutya nyakába függesztett táskába, a kutya által is láthatólag egy kis czédulát teszünk és ezen szavakkal «vidd a jelentést» bocsátjuk utjára. Nagyon természetes, hogy a kutyának azon egyént, kinek a jelentést viszi, ismernie kell és indulásnál ennek nyomára kell a kutyát vezetni. Ha a kutya a jelentést elhozta, vegyük át a czédulát, hagyjuk a kutyát, különösen hosszabb utaknál és melegebb időkben, kissé pihenni, mielőtt ezen szavakkal «Jelentést vissza» elbocsátjuk.

Ezzel az emberi nyomok felkutatásához szükséges előgyakorlatok befejezést nyertek és csak most következnek a tulajdonképeni gyakorlatok.

Ezt azzal kezdjük, hogy a segéd valamely tárgyat nem nagy távolságra elvisz, azt leteszi és azután visszatér az idomítóhoz, mire a kutyát a segéd nyomán a látott tárgy felkutatására és «elvezett, keresd» szavakkal annak elhozatalára küldjük.

Ha a kutya kezdetben nem tudná a parancsot teljesíteni, akkor az idomító nyomon vezetni egészen a letett tárgyig és utasítja ennek felvételére és visszavételére. Az idomító ezután a kutyával együtt menve, utközben valamely tárgyat elejt és azután a kutyát «vissza, keresd» szavakkal annak felkutatására és elhozatalára visszaküldi. Ha azokban a gyakorlatokban a kutya már elég biztosan dolgozik, akkor a gyakorlatokat megint a segéddel kezdjük meg, míg ezekben is pontosan végzi feladatát.

A távolságok itt is a kutya tanulékonyságához mérten fokozatosan nagyobbítatnak. Közben megkísérelünk valamely tárgyat a nyomtól félredobni, még pedig először a széliránnyal szemben, majd a szél irányában és ennek megkeresésére küldjük a kutyát. Ha a kutya mindegyik gyakorlatknál kielégítő előhaladást tanúsít, áttérhetünk egy teljesen idegen segítő nyomának és ez által eldobott valamely tárgynak felkutatására. Itt is elengedhetetlen feltétel a gyakorlat sikerültéhez, hogy a kutyát nyomra vezessük, illetve, hogy a kutyát olyan helyről bocsássuk el, a hol a keresendő nyomát megszagláshatta és így ennek alapján indulhat kutató utjára.

Eme gyakorlatokat is eleinte kisebb távolságra és szél ellen végeztetjük, hogy minden sikertelenségnek elejét vegyünk. Csak lassan térünk át nagyobb távolságra és végre szél irányában végeztetjük a gyakorlatokat, hogy a kutya minden körülmények között biztosan végezhesse feladatát.

(Vége köv.)

KÉPEINKHEZ.

A fővárosi muzeum.

Foló hó 9-án nyílt meg a fővárosi muzeum, mely ismét egy érdekes és tanulságos gyűjteménnyel gyarapította a főváros nevezetességeit. — Az új muzeum a főváros multjának történelmi emlékeit gyűjtötte egybe. Különösen gazdagok a Mátyás-korabeli időből származó emlékek. Szébbnél-szebb festmények egész csoportja tünteti fel korhűen ama nagy történelmi korszaknak a fővárossal kapcsolatos eseményeit. A nagybecsű tájképgyűjtemény szemléltetőleg mutatja be a legapróbb részletekre kiterjedőleg Buda és Pest régi állapotát és fokozatos fejlődését valamint a két város egyesítéséből keletkezett főváros rohamos előhaladását. Festményekben látni új megőrkítve a főváros régebbi, most már nagybárá csak emlékből vagy forrásokból ismert nevezetesebb épületeit. — Az egész gyűjtemény hű tükre Budapest fejlődésének a mohácsi vésztől kezdődőleg. Valóban érdemes a megtekintésre.

HIREK.

Megtámadott ōrsvezető. Dömsöd pestmezei községben június 16-án este félnyolcz óraker *Bányai* Albert és *Astyilán* Dániel ez. ōrsvezetőket szolgálaton kívül négy polgári egyn megtámadta és *Bányai* ōrsvezetőt két szurással könnyen megsebesítette. *Astyilán* ōrsvezető a támadók ellen karot használta és azok közül kettőt súlyosan megsebesített.

Meglőtt csendőr. A Zemplénmegyében levő Zemplén-szaha község határában *Csincsá* Gábor szolgálatban állott csendőrt egy eddig ismeretlen tettes fegyverrel állta és fejen lötte, azután fegyverét és járőraskáját elrabolta. A meglőtt csendőr támadóját karddal fejbe vágta. A csendőr sérülése súlyos, de nem életveszélyes. A tettes után erélyes nyomozás indittatott.

Felhőszakadás. A nógrádmegyei Kazár- és Mátraszéle községek, valamint a mizsefai bányatelep határában június 15-én déltűn 2—3 óra között felhőszakadás volt. A leomló víztömeg a mizsefai bányavasutat öt kilométer távolságban megrongálta. Kisterenyé község végén a törvényhatóság uton volt kőalpu hidat pedig elcsodorta. A közlekedés a megrongált uttestek helyreállításáig mindhárom helyen szűnelt. Emberben vagy más javakban kár nem esett.

Sztrájkok. A Dunagőzbajozási társaság tulajdonát képező és a mecsekszabolcsi ōrskörlethez tartozó három kőszénbányatelep mintegy 2000 munkása június 19-én bérházba lépett. A netaláni zavargások vagy más törvényellenes cselekmények elfojtása, illetve megállítására a Vasas és Somogy nevű bányatelepeken egy-egy öt főből álló különítményt állítottak fel, a mecsekszabolcsi ōrs pedig 15 főre felemeltetett. A járási főszolgabíró és *Illés* százados, pécsi szárnyparancsnok a helyszínén vannak. Rendzavaráis eddig nem fordult elő. — A szamos-olgyi vasut részvénytársaság dési műhelyének 60 munkása június 15-én bérérmelés követelésével sztrájkba lépett. A rendre csendőrráörök ügynelnek.

Veszedeles tolvajbánda. A gömörmezei Alsószaha községben mult hó 28-án öt pásztor ember, miután az ottani korszában 29 palack sört elfogyasztottak, az ottani erdőben legelésző sertésnyájra támadtak és miután forgópiszolyó lövésekkel a kondást elriasztották, a

nyájból 18 darab sertést 770 korona értékben elhajtottak. A kiküldött nyomozó járőrnek sikerült fásztort üldözés után az öt pásztor elfogni és a sertéseket is megkeríteni. Az elfogott hevesmezei pásztorok a bíróságnak átadattak. Ugylátszik, hogy egy veszedeles, régóta és rendszeresen működő sertés tolvajbánda lett ezzel ártalmatlanná téve.

KÜLÖNFÉLÉK.

Újítás a táplálkozásban. Hindhede dán orvos érdekes könyvet írt a táplálkozás reformjáról. Szerinte mindenkéül teljesen sutba dobni való a sok fehérje tartalmú táplálklőről szóló régi tétel. Igen kevés fehérjével is beérhetjük. Véleménye szerint a legegészségesebb étel a zsír- és, vagy vajas kenyér. Emellett ehetünk burgonyát és gyümölcsöt, továbbá kevés sajtot, darát, főzeleket — de semmi esetre se együnk húst és ne igyunk szeszes italt, kávé, teát, vagy más mérget. Hindhede és a családja sokáig éltek e recept szerint és semmi bajukat nem éretek, sőt az orvos határozottan áradate testi erejének gyarapodását és később igen nagy fáradsalmat is könnyen elviselt. Hindhede energikusan visszautasítja azt az ellenvetést is, hogy ez a táplálkozás rövidesen nagyon is meguntá válnék; az ő étele semmi esetre sem unatja az embert. — Csak mire megöregszünk, akkorra tanítanak meg bennünket élni — panaszodik Hindhede és bizony nem ok nélkül. A dán orvos azt kívánja, hogy az egészséző ápolásának tana a legelső tárgy legyen az iskolában. Igen erősen tiltakozik Hindhede a bő táplálkozás ellen és mindenkéül ajánlja a mértékletességet az étkezésben is. A meleg délebedet egészen törölni akarja, vagy legfőlebb csak megfelelő összeállítás engedne meg. Egyébként annyi biztos, hogy Hindhede rendszere Dániában nagy feltűnést keltett és máris igen sok követőre talált. Szakácskönyve fogy, sőt vendéglők is nagy számmal keletkeznek, a melyekben az ő módszer szerint főznek. Az általa legegészségesebbnek mondott ételek olcsósága igen sok hívet toboroz neki. Kopenhágában már vannak éttermek, a melyekben mintegy tizenöt koronáért egész hónapon át ehetik az ember. Különösen a szegény diákfiatalok körében sok a Hindhedeista. A mi az orvosokat illeti, ők még nem tudnak tisztába jönni a kollegájuk tanításával. Általánosságban tartott intéseket megkockáztatnak ugyan, de Hindhede alapelvei még sérthetetlenek. Mindenesre azonban a Hindhede követelte mértékletesség az evésben csak ajánlatos lehet. Különösen pedig Dániában, a hol az emberek inkább tönkreeszik, sem mint tönkreisszák magukat.

A könyvek és a baktériumok. A könyvek árjának élettani hatása, úgy látszik, abban áll, hogy az emberekben testi és szellemi megkönnyebbülést okoz. Eddig legalább ez volt az általános fölfogás. Ujjában azonban Lindahl doktor, a mint egy kopenhágai orvosi lap jelenti, arra a fölfedezésre jutott, hogy a könyvek a baktériumokra föltűnően pusztító hatással vannak. A könyvek az ugynevezett geny-bacillusokat, a melyeknek kipusztítása más módon úgyévolván lehetetlen volt, teljesen megsemmisítik, erejükét elveszik, míg ellenben a tüdőgyulladás csiráira semmi hatással sincsenek. Lindahl doktor egy kis edénybe könyv cseppeket gyűjtött egybe, borszesz-lángon fölhevítette és arra a meglepő eredményre jutott, hogy ez után a processzus után a könyvek elvesztették baktériumölő erejükét.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelek, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

S. P. csendőr. A mostani megállapítás alkalmával a közzéadandóknak vagyoniát képező alapítóknak összegét meghaladó és elosztás alá kerülő összegnek öné részére igényt tarthat.

L. J. csendőr. I. Nem. 2. Igen.

Dunamelléki öreg zsoldár. Névtelen levelekre nem válaszolunk.

S. őrmester. Ha a nőstülts a férj nyugdíjazása után történt, az özvegy nem tarthat igényt nyugdíjra.

H. A. csendőr. A járőrvetetői jelvény, a mint azt már maga az elnevezés is kifejezi, kizárólag arra van rendelve, hogy a szolgálatban álló járőrnek vezetőjét szemléltető módon is felismeresse s ennél fogva csakis a járőrnek, az őrjárat lapban is előírt, vezetője által viselhető szolgálatban; még akkor is, ha külföldben annak járőrtársa is el van látva járőrvetetői jelvényével, amint hogy egy járőrnek csak egy vezetője lehet, természetesen, hogy a másod csendőr levezi a szolgálat tartamára a jelvényt. Szolgálaton kívül azonban mindenkor viselheti. Magától értetődően leveendő a jelvény a járőrtárs által akkor is, ha a járőrnek őrszervező a vezetője.

D. J. csendőr. I. Nem képez hivatalos helyiséget 2. Ezt kérdezze meg a szakaszparancsnokától.

Döntés. A Halásztörvény 23. §-a szerint a halfogáshoz használt háló szemei négy centiméternél szűkebbek nem lehetnek. Ez alatt a szem alatt olyan négyzetet kell érteni, melynek minden oldala 4 cm. Ha ezt a szemet körülmérjük 16 cm-t kapunk, mert $4 \times 4 = 16$.

Utmutató. Leghelyesebb, ha a legközelebbi polgári iskolához fordul, hol mindenre szívesen adnak részletes felvilágosítást.

Steier határszéli csendőr. I. Olvassa el a határrendőrség szervezéséről szóló 1903. évi VIII. tizetkét és az erre vonatkozólag kiadott végrehajtási utasítást, valamint, lapunk m. évi 4. számában. A határrendőrsége cím alatt közzét ciklünkünk. Ezekben megtalálja a kívánt felvilágosítást. 2. Senkinek, mert törvénybe ütköző cselekményt képez. A kéréses levelet nem kaptuk meg.

K. M. Az igényjogosultsági bizonyítvány, esetleg hiteles másolatának melléklése feltétlenül szükséges. A hivatalos uton benyújtott kérvényekhez ezenkívül nem szükséges más okmányokat csatolni. A korra nézve a 40 év a maximum, de vannak olyan állások, a melyeknél már a 35. év képezi a korhatárt.

Törzsvédelmi csendőr. Joga van költségeinek megtérítését követelni, Leghelyesebb, ha az ügyet ügyvédnek adja át.

V. J. volt csendőr cz. őrszervező. A törvény értelmében nincsen igénye az igazolványra.

P. B. csendőr. A folyó évben nem lesz felvételi.

Sch. M. csendőr. 1. A felsoroltak mind magyar nevek. 2. Lehetséges.

K. Gy. Ha nagykoru, mindenesetre csak bejegyezésével teljesíthető a kérelem. Azonban polgári állami alkalmazásra csakis 12 évi szolgálat, illetve igényjogosultsági igazolvány alapján pályázhat. Őva intjük, a meggondolatlan lépéstől. Édes anyját innen is segítheti, esetleg idővel megösvölve, magához is veheti.

Sz. S. őrszervező. 1. Franklin-Társulat Budapest IV. Egyetem-u. 4. sz. 2. Olvassa lapunk ez évi 24. számában «Pócsi aszandár»-nak küldött üzenetet. 3. Kérheti s meg is kapja, ha beigazolja, hogy ez által pl. valamely befektetés stb. után, a megélhetését jobban biztosíthatja.

Járvás J. csendőr. Ha a sérülés láthatóan súlyos testi sértést képez, akkor a feljelentés minden körülmények között megteendő.

HIVATALOS RÉSZ.

Őrsök lovasítása.

A m. kir. III. számú csendőrkerület kalocsai és jász-apáti-i gyalogőrszei, 1907. jun. hó 1. ével, lovasítottak.

CSÉMÉLYI ÜGYEK.

Előléptettek:

Valóságos őrszervezők:

1907. június hó 16-ával a m. kir. I. számú csendőrkerületnél:

Fazekas Imre, Borcsa Mihály, Bors Márton, Kiss Ferencz III., Pap Miklós, Rác János, Kovács Sámuel, Marosi György, Veres József, Bagi József, Ferenczi Árpád, Kovács Domokos, Kedves Lajos, Süttő József, Salamon Nándor, Bedő Ferencz, Boros Imre, Czintos József csendőr címzetes őrszervezők;

1907. június hó 1-ével a m. kir. III. sz. csendőrkerületnél:

Szabó Gábor, Huszár József, Lollok Rezső csendőr-címzetes őrmesterek;

Pongó János, Nagy János, Csillag Arthur, Laczkó József, Vidóczi G. János, Németh Ede, Tóth Ferencz, Gróza Timon, Papp Sándor, Bányai Albert, Okros János, Nemes Pál, Losonczi Sándor, Biró Lajos, Angay János, Kovács Sándor, Matinka József, Kemény Ferencz, Galamb József csendőr cz. őrszervezők;

a m. kir. VI. sz. csendőrkerületnél:

Kiss Gyula, Pintér Sándor, Egyházi József, Nagy Ferencz IV., Braun József, Bangó Ferencz, Szabó Sándor, Fodor János, Horváth József XI., Ukós Lajos, csendőr cz. őrszervezők;

Csendőr cz. őrszervezők:

az öt évi tényleges szolgálat befejezése után, a VI. sz. csendőrkerületnél: Tullner Imre csendőr.

Lovaglási jutalomdíj.

Baráth István, II. sz. csendőrkerületbeli őrszervező részére, az általa 1903. évi szeptember hó 16-tól, 1906. évi október hó 31-ig lovagolt, 61/740. sz. szolgálati ló után illetékes három darab 10 koronás arany lovaglasi jutalomdíj folyósítottott.

Katonai szolgálattal jellel való ellátás.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Gipsz Sándor cz. őrmester 1907. évi január hó 21., Kolcsa Viktor őrszervező január 1-én a II. osztályu, továbbá május hó 24-én Szőcs Mihály, járásőrmester az I. osztályu és Balázs Imre, csendőr cz. őrszervező a II. osztályu;

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss Ferencz járásőrmester, 1907. április hó 11-ével az I. osztályu;

Jurin István őrszervező, f. évi május hó 28-ával; Ferencz Sándor csendőr cz. őrszervező, f. évi május hó 28-ával;

Kiss Lőrincz cz. őrmester, f. évi február hó 9-vel; Veszélinov Sebők cz. őrmester, f. évi február hó 13-ával;

Benedek Mihály cz. őrsvezető f. évi márcz. hó 25-vel;
Somogyi János őrsvezető f. évi június hó 1-vel a
II. osztály legénységi katonai szolgálati jellel látta-
tak el.

Névváltoztatás.

A m. kir. belügyminiszter 1907. évi május hó 30-án
kelt 55837/VI-a számu engedélye alapján, *Csulea De-
méter*, II. számu csendőrkerületbeli cz. őrsvezető ve-
zetéknévét *«Bíró»*-ra;

a folyó évi május hó 18-án kelt 50074/VI-a számu
belügyminiszteri engedély alapján *Kosztai Mihály*, III.
számu csendőrkerületbeli próbcsendőr vezetéknevét
«Kárpáti»-ra;

a folyó évi május hó 1-én kelt 43611/VI-a számu
belügyminiszteri engedély alapján *Spitz Géza*, III. sz.
csendőrkerületbeli csendőr vezetéknevét *«Sugár»*-ra;

a folyó évi április hó 30-án kelt 43664/VI-a számu
belügyminiszteri engedély alapján *Glodán Illés*, III. sz.
csendőrkerületbeli őrmester és annak Margit nevű kis-
kora leánya, vezetéknevüket *«Gálfi»*-ra változtatták.

Házasságra lépett:

Vörös Imre, III. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester
*Kiss Erzsébet*tel, 1907. május hó 22-én, Bácsszent-
tamáson;

Deák István, VI. sz. csendőrkerületbeli őrsvezető
*Stocker Matild*dal, 1907. június hó 2-án, Tótszentmár-
tonban;

Kibédi Sándor, VII. sz. csendőrkerületbeli járásör-
mester *Szente Juliával*, 1907. június hó 1-én, Székely-
udvarhelyen; és

Kiss János II., VII. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmes-
ter *Jónás Sárával*, 1907. június hó 9-én, Bácsfalun.

Értesítés.

Vasvármegye árvaskékénél két irnoki állás megüresed-
ett és közel jövőben valószínűleg két kezelő tisztviselői
állás is üresedésbe jön. Az ezen állásokkal járó teendők
kellő ellátása jelentékeny előgyakorlatot és jártasságot
igényelven, a vármegye ezen állásokra csak oly igazolva-
nyos altszökeket fog alkalmazni, a kik az 1873. évi
II. t. cz. 5. és 12. §§-aiban megkövetelt teljes képes-
ségüket a kinevezést megelőző próbaszolgálat teljesítése
által bebiztosították.

Erről az igazolványos, valamint a tényleges szolgál-
latuk 12. évében álló altszökeket oly hozzáadással értesít-
endő, hogy a mennyiben a nevezett hivatalnál próba-
szolgálatot teljesíteni hajlandók volnának, arra legké-
sőbb folyó évi július hó 15-ig jelentkezzenek.

Együttal a honvédségi Rendeleti Közlönynek 1907.
évi április 29-én megjelent *«Szabályrendeletek»* 14.
számában 3833. elnöki szám alatt közzétett körrendelet
előnyire is figyelemzetendő.

PÁLYÁZATOK.

A déli vaspályatársaságnál a következő állások
és pedig:

1. Három váltóőri, 600 korona fizetéssel.
2. Két pályáőri, 660 korona fizetéssel.
3. Egy pályafelügyelő, 960 korona fizetéssel.

4. Öt kalauzi, 720 korona fizetéssel. Vallamennyi
állásnál természetbeni lakás vagy megfelelő lakpénz,
egyenruházat. A végleges kinevezés elnyeréséig a váltó-
őri állás 1 korona 60 fillér, a pályáőri állás a helyen-
ként szokásos napibérrel, a pályafelügyelői állás a
próbaszolgálat alatt két korona napibérrel a szakvizsga
letétele után 81 korona havibérrel, a kalauzi állás pe-
dig 1 korona 80 fillér napibérrel javadalmazva.

Feltételek:

ad 1. Felvételi vizsga írás, olvasás, számolásból
Magyar és horvát nyelv. Egy évi próbaszolgálat. Váltó-
őri vizsga.

ad 2. Magyar nyelv szóban és írásban. Számolás.
Két évi próbaszolgálat. Pályáőri vizsga.

ad 3. Írás, olvasás, számolás tizedestörtökkel. Magyar
és még egy nyelv. Kömüvesek és ácsok előnyben része-
sülnek. Felvételi vizsga után hat havi próbaszolgálat,
szakvizsga letétele után két évi gyakorlat.

ad 4. Felvételi vizsga írás, olvasás, tizedestörtökkel
való számolásból. Magyar nyelv. Kivánatos a német és
horvát nyelv. Egy évi próbaszolgálat. Kalauzi vizsga.
Kérvények a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság
üzletigazgatóságához 1907. évi augusztus hó 26-ig.

Egy hivataliszolgai állás a malaczkai járásbírószá-
gnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal
160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szó-
ban és írásban. Kérvények a pozsonyi törvényszék
elnökéhez 1907. évi július hó 28-ig.

Egy szolgai állás a kolozsvári tudományegyetemen.
Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 200
korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szó-
ban és írásban. Műasztalos vagy műlakatos iparban
való jártasság előnyt nyújt. Egy évi próbaidő. Kérvé-
nyek a kolozsvári egyetem rektori hivatalához 1907.
évi július hó 27-ig;

Egy irodatiszti állás a balassagyarmati, esetleg más
pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona.
Lakpénz 360 korona. Magyar nyelv szóban és írásban.
Négy középiskolai osztály. Kérvények a balassagyarmati
pénzügyigazgatóságához 1907. évi július hó 15-ig.

Egy hivataliszolgai állás a váci járásbírószágnál. Fi-
zetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakás és 60
korona lakpénzpótlék, vagy természetbeni lakás. Ruha-
illetmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Ma-
gyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a postvidéki
törvényszék elnökéhez 1907. évi július hó 18-ig.

Egy szolgai állás a budapesti tudomány egyetemen.
Fizetés pótlékkal 700 korona. Ruhailletmény 100 korona.
Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban.
Számolás. Ideiglenes alkalmazás. A véglegesítés az al-
kalmasságtól tetétek függővé. Kérvények a budapesti
tudomány egyetem Rektor Magnificusához 1907. évi
július hó 4-ig.

Egy hivataliszolgai állás a tokaji járásbírószágnál.
Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180
kor., esetleg természetbeni lakás. Természetbeni ruházat.
Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a sátorlaj-
ujhelyi törvényszék elnökéhez 1907. évi július hó 5-ig.

Egy kezelői állás a marosillyei járásbírószágnál. Fi-
zetés pótlékkal 1400 korona. Szabályszerű lakpénz.
Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai
osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a dévai tör-
vényszék elnökéhez, 1907. évi július hó 20-ig.

Különleges határozványok

a Mezőtúr rendezett tanácsu város területén működő magyar királyi csendőrség szolgálatának kezelésére nézve.

A csendőrség területi illetékességének Mezőtúrra való kiterjesztése.

1. §. Mezőtúr rendezett tanácsu város területén a közbiztonsági szolgálatot, tehát az ezzel összefüggő nyomozó cselekményeket is, ezen város közönsége és a m. kir. belügyminister között létrejött külön egyezmény alapján a m. kir. csendőrség teljesíti.

Ennek folytán az «Utasítások a m. kir. csendőrség számára» «II. Szolgálati Utasítás». A) Általános rész I. Fejezet 1. §-ában foglalt ezzel ellentétben álló rendelkezés hatálya az egyezmény fennállásának idejére Mezőtúrra nézve felfüggesztetik.

A legénység létszáma.

2. §. Mezőtúr területén elhelyezett csendőrség létszámát a városi hatósággal egyetértőleg esetről-esetre a m. kir. belügyminister állapítja meg.

A csendőrség viszonya a városi hatóságokhoz (rendőrkapitánysághoz) és igénybe vétele ezen hatóságok részéről.

3. §. A város területén működő csendőrlégénység a köz-csend, rend és biztonság fenntartása érdekében a rendőrkapitányság rendelkezésére áll, s annak rendőri közegeit képezi, de annak alárendelve nincs, a mennyiben katonai és fegyelmi tekintetben, valamint mindennemű személyi ügyeikben saját előjárójuk parancsa alatt áll.

Ezen hatóság a csendőrt csakis a «Csendőrségi szolgálati utasítás»-ban meghatározott szolgálatokra, s az ott előírt módon veheti igénybe; más városi, valamint a városban levő egyéb polgári, adó és postahivatalok a hatáskörükbe utalt ügyekben a csendőrségi segédletet *csakis a rendőrkapitányság útján* igényelhetik, melynek kötelessége öröködni a felett, hogy a csendőrség hivatásától eltérő, vagy oly szolgálatokra fel ne használtassék, melynek teljesítésére más állami, vagy községi közegek hivatvák. (Csendőrségi szervezeti utasítás 6. §.)

A csendőrséget általában véve idézések vagy más hivatalos úgydarabok kézbesítésére küldőnek, börtönőri, a városházán vagy más helyütt p. o. színházakban stb. tartandó ügyeleti szolgálatokra, irodai vagy szolgálai teendők végzésére, munkásoknak munkaközbeni felügyeletére, kutyapezérék kísérésére, iskolakötelezettek összeírására, cselédek és munkások bejelentési ügyének ellenőrzésére, tolonczkísérőtrek stb. felhívni tilos.

Bár a csendőrségi utasítások e tekintetben rendelkezéseket nem tartalmaznak, mégis észszerűségi okokból megengedtetik, hogy bűnügyi vagy kihágási ügyekben kihallgatandó egyének lakóhelyének kipuhatolásával — a mennyiben a városi közegek discretionális okokból mellőztetnének, a csendőrség megbízhatasságk.

Az ilyenemű felhívások azonban, a sürgős eseteket kivéve,

alkalmilag más, pld. rendes szolgálatokkal kapcsolatosan teljesítendők.

Szolgálati felhívások.

4. §. A csendőrség, mint a rendőrhatalóság végrehajtó közege, közbiztonsági ügyekben a rendőrkapitánysághoz lévén utalva, ezen hatóságnak, illetve az erre hivatott tisztviselőnek (rendőrkapitány és helyettese) a csendőrségi szolgálati utasításban előírt szolgálatokra vonatkozó szóbeli, illetve írásbeli felhívásait feltétlenül teljesíteni tartozik.

A csendőrség szolgálatra a rendőrhatalóság vagy ezen hatóságnak arra hivatott tisztviselői által rendszerint szóbeli felhívással vendő igénybe.

Ezen czélból az őrsparancsnok (helyettese) a rendőrhatalóság főnöke által megállapítandó időközökben, különös alkalmakkor azonban azonnal nála jelenjék meg és a szolgálati ügyeket lehetőleg szóbeli tárgyalás útján intézze el, hogy ügyképen az írásbeli érínkezés a csendőrszolgálat és a csendőrszolgálatok között a legszűkebb mérvre szoríttassék.

Sürgős esetben a rendőrhatalóság s ennek arra hivatott tisztviselőinek jogában áll a szolgálatban álló járőröket valamint a csendőrszolgálat beosztott csendőroket valamely meghatározott szolgálati czél teljesítésére szóbelileg felhívni, az ily felhívások azonban az eljáró csendőr biztosítására utólagosan írásban is kiadandók.

Ha a csendőrség által felhívás folytán teljesítendő szolgálat az állampolgároknak a törvények által védett jogaiha való beavatkozást igényelné, az ilyenemű felhívások írásban adandók ki és azokban a teljesítendő szolgálatnak mindig szabatosan, félreértést kizáró módon kell körülírva lennie és azt a rendőrhatalóság főnöke vagy helyettese írja alá.

A felhívás folytán teljesítendő szolgálat végrehajtásába a rendőrkapitányság be nem foghat, a végrehajtás módozatait elő nem írhatja, hanem csak általánosságban adhat utbaigatást a felhívás mikénti teljesítéséhez.

Megkeresések.

A közbiztonságra vonatkozó oly ügyeket, melyek az őrsparancsnokság hatáskörét túllépő intézkedéseket tesznek szükségessé, p. o. összpontosításokat, karhatalmi segédlet kirendelését, őrslétszám felelőtlését, vagy megerősítését, valamint a közbiztonsági szolgálatra tett káros észleleteket és a csendőrlégénység ellen felmerült panaszokat, a rendőrkapitányság illetékes intézkedés végett a tisztai alosztályhoz (szakasz, szármányparancsnokság) juttatja s e végből ezen parancsnoksághoz megkereséseket vagy értenítéseket küld.

Szolgálatkezelés.

5. §. A csendőrség hivatászerű szolgálatát a város területén a szolgálati utasításokban előírt módon teljesíti, az ezen «különleges határozványok»-ban meghatározott eltérésekkel.

A csendőrség szolgálatának végrehajtásába, valamint általában annak beosztásába semmiféle polgári hatóságnak nincs joga beavatkozni.

Órjáratú beosztás.

6. §. A megelőző szolgálat szempontjából a város területe a „Szolgálati utasítás” II. rész 28. §-a értelmében a rendőrkapitánysággal egyetértőleg a járőrök számáraoh képest körletekbe osztható és amint az órjáratú beosztás megállapítandó. E beosztást a III. számú csendőrküldési parancsnokság hagyja jóvá.

Ezen beosztás egy példányával a rendőrkapitányság is ellátandó, mely azonban azt szigorú rendeltetést követően megőrzi és gondoskodni tartozik, hogy az hivatalnok kezébe ne kerüljön.

A város belső területén a járőrök olyképp vezényelendők, hogy kellő felváltással a létszám és a viszonyokhoz mérten kellő számú járőr éjjel-nappal szolgálatban álljon.

A járőrök felosztása, felállításá s felfegyverzése.

7. §. Rendes körülmények között nappal a járőrök egy tagból, éjjel két tagból állanak, s egy-egy órjáratnak leportyázására 24 órányi idő szabatik meg.

Ha azonban a viszonyok megkövetelik, a járőrök egy nappal mint éjjel megerősíthetők és a szolgálat tartama megváltoztatható.

Minden járőrnek a körlet, a melyben őrködni tartozik, kijelölendő.

Azon fontosabb pontok, a hol a járőrök — különösen nappal — huzamosabb ideig állanak, kijelölendők.

A járőrök portyázási körléteket minden kivezenlyés tartama alatt annyiszor tartoznak lejárni; a mennyiszor az előirt pihenők figyelembe és igénybe vétele mellett 24 órn belül az lehetséges.

Nappal rendes viszonyok között a járőrök kard és forgópisztolyval vannak felfegyverkezve, míg az éjjeli járőrök mindig karabélyval teljesítik szolgálatukat.

Ha a viszonyok megkövetelik, a nappali járőrök is teljes felszereléssel (karabélyval) vezényelendők szolgálatba.

A rendőrkapitányság teendői a csendőrpáncsnokságokkal szemben.

8. §. A csendőrség hivatászerű kötelme a közbiztonság fenntartását és helyreállítását illetőleg csak úgy képes eredménytel betölteni, ha mindennemű a város területén előfordult és szolgálatával összefüggő eseményekről gyorsan értesül. A rendőrkapitányság ennek folytán:

a) Minden a város területén előfordult és a rendőrhatalóságnak akár feljelentés, akár saját észlelet, vagy bármely más módon tudomására jutott büntetendő eseményről az őrsparancsnok ságot azonnal értesítse.

b) mindazon jelenségeket, melyekből a közbiztonságra közvetve vagy közvetlenül veszély származhatik, p. o. gyégyeres rablókna, csavargóknak, rab- és katonaszökevényeknek, cigányoknak, általában véve a közbiztonságra veszélyeseknek tartott elemeknek a város területén való megjelenését, — továbbá a lakosság körében észlelt nemzetiségi, politikai, vagy szociális oly mozgalmakat, amelyek a közbiztonság megzavarását eredményezhetik, az őrsparancsnoksággal tudassa.

c) A csendőrséget a közbiztonsági szolgálata teljesítésében teljes odaadással támogassa, e végből a szolgálatban felhasználható adatokat, az őrsparancsnoksággal bizalmasan közölje és a városi hatóság szolgálatában álló összes szolgazemélyzetet is utasítsa, hogy a csendőrségnek minden tekintetben segítségére legyenek és a közbiztonságra vonatkozólag tett megfigyeléseiket azzal közöljék.

Minden esetben a midőn a csendőrségi előírások szerint bizonyos szolgálati működésnél egy hatóság közeg vagy bizal-

mas egyén jelenléte szükséges, a rendőrkapitányság által a csendő járőrök mellé ily személyek mindannyiszor kirendelendők.

A megelőző szolgálatnak nemkülönbön a csendőrség felügyeletére bizott törvények és törvényhatósági szabályrendeletek végrehajtásának ellenőrzése czéljából az őrsparancsnoksággal közlendők:

a) koresmák, kávéházak, bordélyüzletek megnyitására nézve adott engedélyk, valamint a zárórák, esetleg azok meghosszabbítására kiadott rendelkezések;

b) népgyűlések, népünnepek, táncvigalmak, nyilvános látványosságok, szini előadások, bucsúk, vásárok megtartása a hely és idő megnevezése mellett;

c) éjjeli őrk-, mező-, erdő-, hegy-, gátórk névjegyzéke és azok lakása;

d) vadászok, halászok, fegyveradórt fizetők névjegyzéke;

e) feltelesen szabadságotl fegyenczek, vagy büntetésüket kitöltött és a város területéről kitiltott, vagy gyanus egyénekre vonatkozó adatok.

Nyomozó eseklmények végzése a csendőrség által a város területén.

9. §. Nyomozó ügyekben a csendőrség eljárását a „Csendőrségi utasítások” II. rész IV. fejezet, C, D, E, F, G, H és I alfejezetei szabályozták, melyek a Mezőútr városban teljesítendő ilyenmű szolgálatokat illetőleg teljes érvényben maradnak; mégis hogy a városi rendőrhatalóság és csendőrség céllirányos összműködése biztosítsassék, az alábbi direktívák állapítanak meg:

I. A rendőrkapitányság — mint a rendőrhatalóság főnöke a járási főszolgabíró jogkörével rendelkezvén, mintha polgári rendőrkörzegek nem lennének, miként a főszolgabírónak nincs, büntett vagy vétség esetén csakis akkor végez nyomozó eseklményeket:

a) ha magánindítványra üldözendő oly büntetendő eseklményről tétetik panasz előtte, mely tisztán ál minden szélesebb körű nyomozás nélkül, megnevezett tanuk jegyzőkönyvi kihallgatásával tisztázható és az ügy a bíróság, illetve ügyészséghez áttehető;

b) ha direct megjelölt nyomozó eseklmények teljesítésére a kir. ügyészség utasítja, vagy ilyenek teljesítése végett a vizsgálobíró megkeresi;

c) ha a „Csendőrségi utasítások” II. rész IV. fejezet, E. 114. §-ban körülírt halasztást nem tűrő esetekben azonnal fogantatandó oly nyomozó eseklmények teljesítéséről lenne szó, melyet a csendőrség nem teljesíthet.

Emélfolyva az a) b) c) által felsorolt eseteket kivéve minden nyomozó eseklményt a csendőrség önállóan végez.

II. A csendőrség szolgálati tevékenysége kiterjed a közrendészet felügyeletére és mindazon eseklmények és mulasztásokra is, melyeket a fennálló törvények, ministeri rendeletek, hatósági szabályrendeletek kihágásnak minősítenek.

Emélfolyva minden előforduló kihágás esetén figyelmeztetési, feljelentési, elővezetési és elfogási jogával élhet, minden olyan esetben pedig, mikor helyi rendészeti ügyben a rendőrhatalóság uttkézedése válik szükségesé, emek azonnal jelentést tenni köteles.

Fentartatik a rendőrhatalóság főnökének s ennek fivóltében (azaz akkor, ha a rendőrkapitányság hivatalát bármely okból el nem látja) kijelölt helyettesének (de rendőrbiztos és alantos közegek kizárásával) azon jog, hogy a csendőri nyomozás folyamán, különösen fontos esetben, a nyomozó járőrőt (őrsparancsnokságtól) az addig elért eredményről felvilágosítást kérjen és kapjon s az előírt járőr (őrsparancsnokságot) belátása szerint informálja, s a mennyiben a járőr (vagy őrs) ezt törvényesen nem találja, előzetes, vagy utólagos írásbeli felhívás mellett az általa tudott czél érdekében házkutatás, elfogás, őrizet alá vétel, stb. a személyes szabadság, vagy házjogot érintő nyomozó eseklmények teljesítésére saját felelősségére felhívja, mely felhívást a

csendőrség, — ha csak azoknak teljesítése esküjébe nem ütközik, — teljesíteni tartozik.

III. Oly esetekben, mikor idegen nyomozó rendőrhatalóságok területén működni hivatott csendőrlégénység folytatlagos nyomozás során Mezőtúr város bel- vagy külterületén teljesítendő nyomozó cselekmények teljesítése végett megjelenik, ha a rendőrkapitány hivatalában a számdokolt bejelentéseket feltalálható nem lenne, előbbi feljogosítottik, hogy a mezőtúri őrsparancsnokságnál történt jelentkezés után ezen őrs legénységének igénybevétele mellett nyomozó cselekményeket teljesítsen olyankor is, mikor nem a legsürgősebb esetről van szó s hogy eljárása eredményéről a köteles bejelentést utólag tehesse meg, mint a legsürgősebb esetekre nézve előlva van.

IV. Az I. b) c) pontok esetében foganasítandó nyomozó cselekmények teljesítések — ha az indokolva van — a rendőrhatalóság főnöke, illetve távollétében kijelölt helyettese, jogosítva van a csendőrséget, mint karhatalmat igénybe venni.

V. Az idegen rendőrhatalóság megkeresése folytán Mezőtúr város területén végzendő nyomozó cselekmények teljesítésére nézve az ezen §. I.—IV. pontjaiban lefektetett alapelvek irányadóak.

VI. A csendőrség önállóan végzett szolgáltatáért ép úgy kizárólag felelős, mint a rendőrhatalóság azon felhívásaiért, melyeket ezen §. II., IV. és V. pont esetében kiadott.

A nyomozó cselekmények lebonyolítása és jelentés-tétel.

10. §. A rendőrhatalóság, ha előtte bünygyben panasz vagy feljelentés tétetik, azt a 9. §. I. a, b, c. pont esetét kivéve — az őrsparancsnoksággal, vagy bármely szolgálatban álló járőrrel a legrovidebb uton, szóval, küldöncezel vagy telefonon az igényelt nyomozó cselekmények foganasításra végett közli, mely közlés, illetve felhívásra a csendőrség a nyomozó cselekményeket utasításai és ezen határozványok értelmében azonnal foganasítani tartozik.

Az elérendő azon czél érdekében pedig, hogy az egyes bűnesetek minél hamarabb és közvetlenebbül jussanak nyomozás alá, köteleességévé tétetik a rendőrhatalóságnak, hogy ismételt szóbeli közliirréttel, vagy írásbeli hirdetmény útján a lakosság körében köztudomásra hozza, hogy mindenki, a ki mint sértett érdekelve volna valamely bűncselekmény által, vagy bárki más, a ki bűncselekménnyről tudomást szerez, nemcsak a rendőrhatalóság, de a csendőrsparancsnokságnál, vagy a városban bárhol előfallt csendőrsjárőrrel szóbeli panasszal élhet, — illetőleg ennél feljeltetés tétet — s hogy ily czélból a csendőrsparancsnokság telephonnal is el lévén látva, panaszok ez uton is az őrs tudomására hozhatók, mely esetben a csendőrség a nyomozást vagy azonnal foganasítja, vagy — ha a panasz tárgy nem az őrsparancsnokság jogkörébe volna utalva, — a szükséges utnagizitást megadja.

A bíróságok hatáskörébe utalt valamennyi bűntett, vétség vagy kihágás eseteiben bevezetett nyomozás befejeztével a csendőrség az illető cselekmény illetékessége szerint a nyomozás eredményéről a feljelentést az illető kir. ügyészséghez, vagy járásbíróságához teszi meg, illetve az elővezetett czűfjából őrizetbe vett, vagy elfogott egyéneket tányvázzal a legközelebbi kir. járásbíróság, illetve a központi vizsgálóbíróságnak adja át, — a mint ez a csendőrségi utasítások II. rész II. fejezet D. 42. §-ában előlva van.

A bünyekek a lehetőség szerint az illetékes bírósághoz, ügyészséghez szolgáltatata be, vagy ha az bármiféle akadályba ütköznek, azokat a helyi rendőrhatalóságnak adja át.

Minden teljesített nyomozás eredményéről rövid jelentésben a rendőrhatalóságnak jelentés teendő a csendőrség által.

A rendőrhatalóság hatáskörébe utalt kihágás esetében a feljelentés az őrsön őrzött rovatokhoz, köztöztött lapszámozással ellátott «Feljelentési könyv»-ben indigó papir segítségével egyszerre két példányban szerkesztendő meg az őrsparancsnokság által, s az egyik (indigós) példány a rendőrhatalóságnak küldendő meg, a másik pedig az őrsön marad.

Feljelentési könyv adatai alapján tárgymutató vezetendő, melyben a feljelentett egyének neve és a feljelentési könyv vonatkozó tételezása tartandó nyilván. Az egyszer már feljelentett egyén neve többször nem vezetendő ugyan be a tárgymutatóba, de az újabb feljelentést tartalmazó feljelentési könyvi tételezám a régi szám mellé pótlólag bejegyzendő a vonatkozó rovathoz.

Az elővezetett, vagy elfogott egyéneknek, valamint bünyekeknek a rendőrhatalósághoz történt átadásáról a rendőrhatalóság az őrsnek átvételi elismervényt ad, mely a feljelentési könyv vonatkozó tételezámával ellátva, jelzett könyv melléklete gyanánt őrzendő meg.

A «Feljelentési könyv» az A), a tárgymutató a B) minta szerint vezetendő.

Csendőrségi utasításoknak a városi rendőrhatalóságnak, a városi és törvényhatósági szabályrendeleteknek pedig a csendőrség részére való kiadása

11. §. A csendőrség szolgálatának teljesítésére vonatkozó utasításokkal a rendőrkapitánytatók a belügyminister, a városi és törvényhatósági szabályrendeletekkel pedig az őrsparancsnokságot a városi hatóság látja el.

A csendőrség jogainak és szolgálati eljárásának ki-hirdetése a város területén.

12. §. A városi hatóság tartozik gondoskodni, hogy a csendőrség jogai, különösen a fegyverhasználati jog és szolgálati eljárása a város területén a legszelesebb körben közliirré tétessék.

A szolgálat megkezdése.

A szolgálat megkezdésének időpontját a belügyminister rendeletileg állapítja meg.

M. kir. III. számú csendőrkerület.

A. minta.

Papírnagyság nagy ivrét. (B)

Feljelentési könyv

a rendőrhatalóság hatáskörébe utalt kihágásokról.

Folyó szám	Idő		A kihágást elkövető egyén neve, foglalkozása, lakhelye, illetőségi községe	Az elkövetett kihágás rövid leírása és minősítése	A tanúk, esetleg az észlelő csendőr neve
	hó	nap			
1.	VI.	12.	Nagy Ambrus mezőtúri lakos napszámos lakik I. kerület 384. szám alatt	Botránnyos részeg állapotban a járőrkelőket szidalmazta délelőtti 1/2 11 órakor, s Kis Pál mezőtúri lakos földművest (lakik II. kerület 8 szám alatt) testi sértés okozása nélkül ütlegelte. Közrend és közszemérem elleni kihágásért, mert felszólításra nem engedelmeskedett, elővezettetik.	Tanúk: Sára Gyula mezőtúri lakos (I. ker. 14. sz.) és Tóth Pál mezőtúri lakos (II. ker. 94. sz.) Ambrus Pál csendőr ez. örsvezető.
				S így tovább.	

Minden évben 1-től kezdődő folyószámmal.

B. minta.

Papírnagyság nagy ivrét. (B)

Tárgymutató

a feljelentési könyvhöz.

A feljelentettek nevei	A feljelentési könyv folyó száma
1906. év	
Kis Pál -----	$\frac{18}{1906}$ $\frac{236}{1907}$ $\frac{321}{1907}$
1907. év	
Szerecsen Dénes -----	$\frac{14}{1907}$ $\frac{39}{1907}$
S így tovább.	

Minden évi tárgymutatózás elkülönítve vezetendő.